

Genius, dargebrachte Opfer (यज्ञ) so v. a. die durch das Gesetz vorgeschriebene Erzeugung von Kindern VP. 294, N. 3.

प्रजापतिलोक m. *Pragāpati's Welt (लोक)*, zwischen der Brahman- und der Gandharva-Welt liegend, ÇAT. Br. 14, 6, 6, 1. 7, 4, 38. 39. Ind. St. 1, 396. 2, 224. fgg.

प्रजापतिशर्मन् (प्र° + शर्°) m. N. pr. eines Mannes WEBER, Nax. 2, 319.

प्रजापतिमृष्ट adj. von *Pragāpati geschaffen (मृष्ट)* AV. 10, 6, 19. ÇAT. Br. 8, 1, 9. 10, 4, 2, 23.

प्रजापतिहृदय n. oder **प्रजापतेर्हृदयम्** *Pragāpati's Herz (हृदय)*, N. eines Sāman Ind. St. 3, 223, a. KĀTJ. ÇA. 18, 3, 3. LĀTJ. 1, 5, 17. fgg. ÇAT. Br. 9, 1, 2, 40. TS. 5, 5, 8, 2. 7, 3, 8, 1.

प्रजापती f., vollständig *महा* mit dem patron. *गौतमी*, N. pr. einer Tante und Amme ÇĀKJAMUNI's, die unter allen Frauen zuerst die Lehre Buddha's annahm, LALIT. ed. Calc. 283, 1. 282, 17. BURN. Intr. 278. 384. HIUEN-THSANG I, 294. 320. SCHIEFNER, Lebensb. 236 (6). **महाप्रजापती** LALIT. ed. Calc. 113, 4. 133, 14. 139, 8. 280, 16. 283, 1, v. l.

प्रजापत्य HARIV. 2347 falsche Form für *प्रा*; vgl. H. 693, v. l.

प्रजापाल (प्र° + पाल) m. 1) *Hüter der Geschöpfe*, Beiw. Kṛṣṇa's MBH. 3, 15530. — 2) *Hüter des Volkes, König, Fürst* MBH. 1, 1929. 5, 3094. 14, 94. RĪGĀ-TAR. 2, 49. 3, 277. — 3) N. pr. eines Fürsten VĀRĀHA-P. in Verz. d. Oxf. H. 58, a, 2. 19.

प्रजापालि m. Bein. Çiva's ÇIV. — Vgl. *प्रजापाल* und *गोपालि*.

प्रजापाल्य (von *प्रजापाल*) n. *das Amt eines Hüters des Volkes, eines Königs* R. 2, 23, 26.

प्रजामृतवै (प्र° + मृ°) n. *Ewigkeit der Nachkommenschaft* AV. 11, 1, 34.

प्रजापिनी (von *जन्* mit *प्र*) adj. f. *im Begriff stehend zu gebären* Suçr. 1, 368, 4. am Ende eines comp. *gebärend, zur Welt bringend, Mutter von*: *वीर्*° N. 13, 41. MĀRK. P. 131, 12. *मभिरूप*° *schöne Kinder zur Welt bringend* MBH. 13, 4229.

प्रजावत् (von *प्रजा*) 1) adj. f. *वती* von *Nachkommenschaft begleitet, Nachwuchs im Gefolge habend; kinderreich, fruchtbar*: *प्रजावन्तो पशू-* *मौ म्रस्तु गातुः* RV. 3, 34, 18. *वाजाः* 1, 92, 7. *गावः* 6, 28, 1. 7. 8, 31, 4. VS. 1, 1. *घ्रायुस्* RV. 4, 113, 17. 132, 5. *वयस्* 10, 104, 4. *दुर्याः* 7, 1, 11. *लय* 12. *इषः* 6, 32, 16. *रत्न* 3, 8, 6. 9, 59, 1. *रयि* 4, 2, 5. 31, 10. 33, 7. *ब्रह्मन्* 6, 16, 36. *रेतस्* 7, 67, 6. 9, 60, 4. *वयं सौम व्रते तव प्रजावत्तः सचेमहि* *wir sammt unsern Kindern* 10, 57, 6. — AV. 6, 68, 3. 7, 74, 4. 11, 1, 14. 12, 4, 1. 14, 2, 7. *वेदं मासो धृतव्रतो द्वादश प्रजावतः* *die zwölf Monate sammt ihrem Nachwuchs d. h. die künftigen Monate* RV. 1, 25, 8. *प्रजावत्ता वचना व-* *क्लिंतासा च कुवे* *mit Worten, in welche die Meintgen einstimmen*, 76, 4. — ĀÇV. GRHJ. 1, 13. KAUC. 39. *सुत* M. 3, 263. MBH. 1, 44, 2. 170 (Gegens. *उर्ध्वरेतस्*). *भार्या* Spr. 3027. MBH. 3, 902. MĀRK. P. 97, 18. BHĀG. P. 3, 14, 10. 6, 14, 38. so v. a. *schwanger* 9, 8, 3. *वीर्*° *Mutter eines Helden* MĀRK. P. 125, 7. 126, 1. — 2) f. *प्रजावती* a) *des Bruders Frau* AK. 2, 6, 1, 30. H. 514. HALĀJ. 2, 349. RAGH. 14, 45. *nach Einigen des ältern Bruders Frau* BHAR. zu AK. ÇKDR. Vgl. *प्रजापती*. — b) N. pr. einer Schutzgottheit der Sumantu VĀRĀHA-P. in Verz. d. Oxf. H. 19, a, 19. der Gemahlin des Prijavrata MĀRK. P. 53, 13. — Vgl. *प्रजावत*.

प्रजाविद् (प्र° + विद्) adj. *Nachkommen verschaffend* AV. 11, 1, 15.

प्रजासैनि (प्र° + सै°) adj. dass. VS. 19, 18.

प्रजासृज् (प्र° + सृज्) m. *Schöpfer der Creaturen, Brahman* RĪGĀ-TAR. 3, 446. Beiw. Kāçjapa's 1, 26.

प्रजित् nom. ag. von 1. *जि* mit *प्र* P. 3, 2, 61, Sch.

प्रजित partic. *angetrieben in दण्ड°, तोत्र°* ÇAT. Br. 12, 4, 4, 10. Wohl fehlerhaft für *प्राजित*; vgl. *प्राजक*, *प्राजन*, *प्राजितृ*.

प्रजिन m. *Wind* ÇARDAM. im ÇKDR. *प्रजिन* WILSON in der 2ten Aufl. **प्रजिकीर्षु** (vom desid. von *कृ* mit *प्र*) adj. *im Begriff stehend zu schlagen*. — *einen Schlag zu versetzen* RĪGĀ-TAR. 3, 510.

प्रजीन s. *प्रजिन*.

प्रजीवन (von *जीव्* mit *प्र*) n. *Lebensunterhalt* M. 9, 163.

प्रजीविन् (wie eben) m. N. pr. eines Ministers des Krähenkönigs Meghavarna PĀNĀT. 149, 11. Seine andern Minister heissen: *उज्जी-* *विन्*, *संजीविन्*, *अनुजीविन्* und *चिरजीविन्*.

प्रजेश (*प्रजा* + *ईश*) m. 1) *Herr der Geschöpfe: दत्तादयः* BHĀG. P. 2, 6. 42. *भजति वै । पितृभूतप्रजेशादीन् श्रियैश्वर्यप्रजोत्सवः* *den der Zeugung vorstehenden Genius* 1, 2, 27. — 2) *Herr des Volkes, Fürst, König* RAGH. 18, 28. BHĀG. P. 9, 4, 54.

प्रजेश्वर (*प्रजा* + *ईश्वर*) m. *Herr des Volkes, Fürst, König* TRIK. 2, 8, 1. HARIV. 1740. RAGH. 3, 68. 5, 32. RĪGĀ-TAR. 2, 161.

प्रज्ञ s. *अवप्रजन*.

प्रज्ञाटिक ein best. *Prākṛit-Metrum* COLEBR. Misc. Ess. II, 136 (III, 13). Im *Prākṛit* *पञ्जलि*, woraus man auf *प्रज्ञाटिका* schliessen dürfte.

प्रज्ञि m. N. pr. eines Mannes RĪGĀ-TAR. 8, 1044. 1060. 1062. 1090. 1112. 1151. 1261. 3301. — Vgl. *मुञ्जि*.

1. **प्रज्ञ** (von 1. *ज्ञा* mit *प्र*) adj. SIDDH. K. 177, b, 1. = *प्राज्ञ* P. 5, 4, 38. BHAR. zu AK. 2, 7, 5. ÇKDR. H. an. 2, 78. MED. ũ. 2. *Einsicht habend, verständig*: *नातःप्रज्ञं न बद्धिःप्रज्ञं नोभयतःप्रज्ञं न प्रज्ञानघनं न प्रज्ञं ना-* *प्रज्ञम्* MĀND. UP. 7. f. *प्रज्ञा* AK. 2, 6, 4, 12. H. 522. Am Ende eines comp. P. 3, 2, 6. *पथि°* *des Weges kundig* Sch. *निकृति°* N. 12, 59. Diese Form des Wortes ist so selten, dass PĀNĀT. II, 98 und IV. 12 ohne Zweifel *प्राज्ञ* st. *प्रज्ञ* zu lesen sein wird. *प्रज्ञा* subst. s. besonders.

2. **प्रज्ञ** adj. = *प्रज्ञु* H. 436. BHAR. und DHAR. ÇKDR.

प्रज्ञता (von 1. *प्रज्ञ*) f. *Kenntniß, Wissen* ÇAT. Br. 14, 6, 10, 6.

प्रज्ञप्ति (vom caus. von 1. *ज्ञा* mit *प्र*) f. 1) *das Lehren, Mittheilen; Lehre, Mittheilung* VJUTP. 213. *घातमप्रज्ञप्तये नृणाम्* BHĀG. P. 3, 23, 1. TRIK. 3, 2, 23. *सताम्* MADHJ. 7. *सूर्य°* Titel eines Werkes Verz. d. B. H. No. 1356. — 2) *eine best. Zauberkunst, personif.* KATHĀS. 30, 6. *eine der 16* *Vidjādevī* H. 239; auch *प्रज्ञतो*.

प्रज्ञप्तिकौशिक (प्र° 2. + *कौ°*) m. N. pr. eines Lehrers, der im Besitz der *Pragñapti* war, KATHĀS. 23, 289.

प्रज्ञप्तिवादिन् (प्र° + वा°) m. pl. N. einer buddhistischen Secte VJUTP. 210. BURN. Intr. 446. Lot. de la b. 337 (°वाद् nach der Pāli-Form). WASSILJEW 228. 244.

प्रज्ञप्तिशास्त्र (प्र° + शा°) n. Titel einer buddhistischen Schrift VJUTP. 43. BURN. Intr. 448.

प्रज्ञी (1. *ज्ञा* mit *प्र*) f. 1) *das Sichzurechtfinden; Auskunft*: *किमिद्*